

Алла Залізник

канд. пед. наук, доц.

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

ІСТОРИКО–ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

ВЧИТЕЛЯ–ВИХОВАТЕЛЯ

(а) -*постановка проблеми*) На сучасному етапі країна переживає соціально – економічні та політичні перетворення, які тісно переплітаються з проблемами духовного життя суспільства. Спостерігається дефіцит милосердя та взаєморозуміння, відчуження людей один від одного, поширення байдужості й жорстокості, деформація моральних основ. Це відбувається тому, що сьогодні у повсякденному житті нам доводиться зустрічатися з безчестям, егоїзмом, невдячністю, брехливістю та іншими негативними рисами характеру. Тому саме від підготовки майбутніх вчителів-вихователів до педагогічної діяльності, від розвитку особистості вчителя-вихователя в процесі професійної підготовки залежить успіх виховання підростаючого покоління. Проблема підготовки майбутніх фахівців до педагогічної діяльності становить значний інтерес для багатьох наук, зокрема для філософії, етики, соціології, педагогіки та психології.

(б) - *аналіз останніх досліджень та публікацій*) У науковій літературі проблема підготовки майбутніх вчителів-вихователів до педагогічної діяльності досліджена недостатньо.

(в) - *формування цілей статті*) Ми робимо спробу проаналізувати підходи видатних вчених щодо професійної підготовки майбутніх фахівців та висвітлити їхні вимоги до них у різні періоди історії.

(г) - *виклад основного матеріалу*) Вчительська професія – одна з небагатьох, яку можна назвати вічною. З моменту свого існування людина завжди відчувала потребу вчити – передавати досвід молодшому поколінню, і вчитися – оволодівати свідомо, цілеспрямовано досвідом життя. За багатовікову історію людство накопичило колосальний досвід.

У Древньому Вавилоні, Єгипті, Ассирії, Китаї, Індії вчителями виступали в основному жерці. Вони склали привілейовану касту, а тому соціальний статус учительства був надзвичайно високим. У державах Древньої Греції вчителями були вільні громадяни, які самі часто утримували приватні школи. Їх називали дидасками, граматистами. І саме у Древній Греції, в період завоювання її Римом, виник термін “педагог”, що в перекладі означає дітоведення. Так, з часом виникла назва професії і утвердився вищевказаний термін. У подальшому педагогами називали спеціально підготовлених людей, для яких педагогічна діяльність стала професією. У країнах античного світу дошкільне виховання було виключно сімейним.

Історія епохи європейського Відродження характеризується винятковим інтересом до проблем людини та її виховання. У той час відбувалися радикальні зміни в уявленнях про характер і значення учительської праці, у ставленні суспільства до вчителя. Це був справжній прорив у духовному розвитку людства. У досліджуваній нами період проголошувалися гуманістичні принципи виховання.

Цінними для нашого дослідження є педагогічні думки Сухомлинського В. О., Ю. К. Бабанського, Р. П. Скульського, Л. В. Кондрашової, С. Б. Єлканова, Н. В. Кузьміної, В. О. Сластьоніна.

Сухомлинський В.О. писав: “Слово вчителя – нічим не замінний інструмент впливу на душу вихованця... Головне, що визначає ефективність слова вчителя, – його чесність. Учні дуже тонко відчують правдивість слова вчителя, чуйно відгукуються на правдиве слово. Ще тонше відчують діти неправдиве, лицемірне слово” [2, 33]. Аналіз педагогічного доробку видатного педагога засвідчує, що В.Сухомлинський закликав учителів долучатися до дослідницької роботи, бо вже за своїм покликанням педагогічна діяльність має творчий характер. Вчитель, який уміє проникати думкою у сутність фактів, у причинно – наслідкові зв’язки, запобігає багатьом труднощам і невдачам.

Ю.К.Бабанський звертає увагу на необхідність здійснення методологічної та теоретичної підготовки вихователів. Така підготовка буде сприяти

ефективному і якісному проведенню виховної роботи взагалі. “Комплексний підхід забезпечує підвищення ефективності виховання, його результативності. ...якщо вихователь навчиться одночасно вирішувати не одну, а декілька виховних завдань, то ефект його праці стане вагомішим, виховний процес – інтенсивнішим. Він досягне розвитку особистості або колективу не лише в трудовому, а й в ідейному, моральному та інших аспектах” [1, 321].

(д) - *висновки*) Основною ознакою професіональної придатності до праці вчителя є педагогічна спрямованість особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабанский Ю.К. Избранные педагогические труды / Сост. М.Ю.Бабанский. – М.: Педагогика, 1989. – 560 с.
2. Сухомлинский В. О. О воспитании /Сост. и авт. вступит. очерков С.Соловейчик. – Изд. 2-е. – М.: Политиздат, 1975. – 272 с.

Анотації

У статті розглядається проблема підготовки майбутніх вчителів-вихователів до педагогічної діяльності та вимоги, які ставлять до них видатні вчені у історико – педагогічному контексті.

Ключові слова: підготовка, педагог, вчитель-вихователь.

В статье рассматривается проблема подготовки будущих учителей-воспитателей к педагогической деятельности, а также требования, которые ставят к ним известные ученые в историко – педагогическом контексте.

Ключевые слова: подготовка, педагог, учитель- воспитатель.

The problem of training future teachers to foster educational activities and requirements that put them prominent scientists in history - a pedagogical context.

Key words: education, teacher, teacher educator.